Stiftelsen Hilma af Klints verk
/Moderna Museet/
Box 16382
103 27 Stockholm

Granskning av stiftelse

Bakgrund

Länsstyrelsen har som tillsynsmyndighet begärt handlingar och upplysningar från styrelsen för Stiftelsen Hilma af Klints verk (stiftelsen).

Stiftelsens styrelse har den 30 september 2025 inkommit med begärda upplysningar, som behandlats vid styrelsemöte. Stiftelsens ordförande har också inkommit med upplysningar i ärendet.

Länsstyrelsen har granskat inkomna handlingar och upplysningar och upprättar detta granskningsmeddelande.

Stadgarnas tillämpning

I förvaltningsberättelsen i årsredovisningen 2024 anges att Stiftelsen ändamål främjas i huvudsak genom tillvaratagande och förvaltning av Hilma af Klints efterlämnade verk, genom visning av verken på konstutställningar, genom att understödja forskning om Hilma af Klint och hennes verk genom att möjliggöra publiceringar av artiklar, böcker och rapporter om Hilma af Klint och hennes verk.

Styrelsen lånar ut konst till olika museer och utställningar, både nationellt och internationellt.

Stiftelsen äger en serie NFT (Non Fungible Token) enligt årsredovisningen 2024, not 4.

Närmare om styrelsens tolkning

Av styrelsens yttrande i ärendet, bil A.7, sid 10 f, framgår följande:

”*Den första meningen i § 4 i Stadgarna anger följande:*

Styrelsen ska hålla Verket tillgängligt för den som söker andlig kunskap eller som kan bidraga till att verket i framtiden kommer att fylla den mission, som Hilma af Klints andlige uppdragsgivare avsett med detsamma.

Bestämmelsen innehåller alltså ett påbud; styrelsen ska, dvs. är skyldig att hålla Verket tillgängligt för den som söker andlig kunskap eller som kan bidra till Hilma af Klints andlige uppdragsgivares mission.

Vem som söker andlig kunskap eller som kan tänkas bidra till Hilma af Klints andlige uppdragsgivares mission är i hög utsträckning en filosofisk och subjektiv fråga och definieras inte närmare. Mot denna bakgrund får Stadgarna anses ge styrelsen en vidsträckt diskretion i att avgöra hur aktuell bestämmelse ska tolkas och hur kravet på tillgängliggörande ska uppfyllas i praktiken.

Föreskriften i § 4 andra meningen i Stadgarna ska i stället förstås på följande sätt.

Styrelsen har en skyldighet att tillse att Verket endast hålls tillgängligt för sådana personer som har en till Stiftelsens ändamål sympatisk inställning. Stiftelsens ändamål definieras i § 1 i Stadgarna, i vilken anges att Stiftelsen ska ha till föremål för sin verksamhet att tillvarata och förvalta Hilma af Klints efterlämnande verk.

Detta ändamål – tillvaratagande och förvaltande av Verket – är det som personer ska ha en sympatisk inställning till. Styrelsen tillgodoser att Verket endast hålls tillgängligt för personer som har en sympatisk inställning till ändamålet bland annat genom att tillgängliggöra Verket till välrenommerade konstinstitutioner och museer, vilka är måna om att Verkets kulturvärde tillvaratas. Dessa har styrelsen ansett ha en till Stiftelsens ändamål ”sympatisk inställning”, samt att när Verket disponeras av dem kan ”missbruk uteslutas...”

..” § 4 i Stadgarna reglerar alltså tillgängliggörandet av vissa närmare specificerade fysiska objekt”...

Tolkningsföreträde

Enligt 2 kap. 3 § Stiftelselag (1994:1220) är det styrelsen som svarar för att föreskrifterna i stiftelseförordnandet följs.

Det är styrelsen som har s.k. tolkningsföreträde vid tolkning och tillämpningen av stiftelseförordnandet. Med styrelsen avses beslutför styrelse.

Länsstyrelsens roll vid tolkning och tillämpning av stiftelseförordnande

Tillsynsmyndigheten ska enligt 9 kap. 3§ Stiftelselag ingripa, om det kan antas att stiftelsens förvaltning eller revisionen av stiftelsen inte utövas i enlighet med stiftelseförordnandet eller bestämmelserna i denna lag eller att en styrelseledamot eller förvaltaren annars missköter sitt uppdrag.

Tillsynsmyndigheten ska ge stiftelserna råd och upplysningar. Råd eller tolkningsbesked är inte bindande för styrelsen och fritar inte styrelsen från sitt förvaltningsansvar.

Länsstyrelsen kan även förelägga styrelseledamöterna att fullfölja sina åligganden, s.k. fullföljdsföreläggande (9 kap. 5§ p 2. Stiftelselag). Föreläggande kan kombineras med vite (9 kap. 5 § stycke 3 Stiftelselag).

Länsstyrelsen är inte en konfliktlösande myndighet för styrelsens interna arbete.

Generellt om tolkning av stiftelseförordnande

Ett stiftelseförordnande ska tolkas så att stiftarens vilja respekteras[1]. Innebörden av stiftelseförordnandet bestäms i första hand av ordalydelsen som det främsta uttrycket för stiftarens vilja. När ordalydelsen inte ger tillräcklig vägledning för tillämpning av viss bestämmelse eller hela stiftelseförordnandet, behöver det tolkas. Tolkningen syftar till att ge svar på vad stiftaren åsyftat med en bestämmelse.

Styrelsens uppdrag är att söka verkställa stiftelseförordnandet och dess bestämmelser (2 kap. 1§ Stiftelselag). Stiftelseförordnandet får inte tolkas så att det ges ett annat innehåll än som stiftaren avsett.

Stiftaren kan ha uttryckt sig otydligt eller ofullständigt eller den utpekade destinatärskretsen kan ha ändrats. Om en bestämmelse är oklar kan stiftelseförordnandet i sin helhet användas för att förstå en specifik föreskrift.

Det är stiftarens vilja vid donationstillfället uttryckt i stiftelseförordnandets ord, som alltså utgör tolkningsdata i första hand. Om stiftaren ångrar eller ändrar sig ska det inte påverka tolkningen nämnvärt, däremot kan stiftarens handlande efter

[1] Jfr den sk. viljeprincipen i 11 kap. 1§ ÄB.

tidpunkten för förordnandet ha betydelse för tolkningen, om det är ett uttryck för den ursprungliga stiftarviljan.[2]

Tolkningsdata

Som nämnts utgör stiftelseförordnandets ord i första hand tolkningsdatan. Om orden är otydliga eller tvetydiga eller obegripliga i någon föreskrift och inte heller en tolkning av hela stiftelseförordnandet ger något besked, kan annan tolkningsdata behövas.

Tolkningsdata som kan användas för att förstå stiftarviljan kan vara vittnesmål, brev, protokoll och liknande dokumentation.[3]

Allmän domstol

I sista hand kan tolkningsfrågan avgöras i allmän domstol.[4]

Permutation

Ett alternativ kan vara att ansöka om permutation enligt 6 kap. 1§ p 1 Stiftelselag. Det kan vara en möjlighet om det är så att föreskrifter på grund av ändrade förhållanden inte längre kan följas eller har blivit uppenbart onyttiga eller uppenbart stridande mot stiftarens avsikter.

Länsstyrelsens tolkningsråd

Stiftelseförordnandet

Grundläggande för granskningen är styrelsens tolkning och tillämpning av stiftelseförordnandet. Med styrelsen avses beslutför styrelse.

Stiftelseförordnandet utgörs av stadgar upprättade av Erik af Klint den äldre den 22 januari 1972.

Stiftelsens ändamål formuleras primärt i § 1, som lyder:

” *Stiftelsen, vars namn skall vara Stiftelsen Hilma af Klint verk skall ha till föremål för sin verksamhet att tillvarataga och förvalta Hilma af Klints efterlämnade verk.* ”

---

[2] Katarina Olsson, Näringsdrivande Stiftelser, sid 300ff.
[3] Katarina Olsson, Näringsdrivande Stiftelser, sid 307-308, Björn Lundén Stiftelser Juridik, skatt och ekonomi, sid 113
[4] 1 kap. 4§ Stiftelselag (1994:1220) och Katarina Olsson, Festskrift till Rolf Dotevall, Särtryck/Offprint, Juristförlaget i Lund 2020.

Relevant för ändamålet är även föreskriften i § 4, som lyder:

” *Styrelsen skall hålla verket tillgängligt för den som söker andlig kunskap eller som kan bidraga till att verket i framtiden kommer att fylla den mission., som Hilma af' Klints andlige uppdragsgivare avsett med detsamma. Styrelsen skall lägga sig vinn om att verket endast göres tillgängligt för sådana personer, som har en till stiftelsens ändamål sympatisk inställning och i fråga om vilken missbruk kan uteslutas.*”

För förvaltning av verket är även § 5 relevant, som lyder:

”*Styrelsen må icke skingra den del av verket omfattande målningarna nr 1-193 och utförda åren 1906-1915, som enligt Hilma af Klints uttalanden målats på uppdrag av et högre väsen och som innehåller ett budskap. Detsamma gäller dithörande skrifter.*

Den senare delen av verket omfattar målningar och skrifter med nummer 194-1193, som utförts under åren 1916 och till fröken Hilma af Klints död år 1944. Denna del är att betrakta som hennes egna studier. Enskilda målningar av denna kategori må, om så finnes lämpligt, avyttras och på så sätt göras tillgängliga för allmänheten i syfte att inbringa medel för att underlätta omhändertagandet och vården av de kvarvarande delarna av verket.”

Stiftaren har formulerat en i någon grad bestämd destinatärskrets genom ordalydelsen i §4 som lyder att ”*Styrelsen skall hålla verket tillgängligt för den som söker andlig kunskap eller som kan bidraga till att verket i framtiden kommer att fylla den mission., som Hilma af' Klints andlige uppdragsgivare avsett med detsamma. Styrelsen skall lägga sig vinn om att verket endast göres tillgängligt för sådana personer, som har en till stiftelsens ändamål sympatisk inställning och i fråga om vilken missbruk kan uteslutas.*”

I §5 används i stället begreppet allmänheten, som kan få tillgång till enskilda målningar (nr 194-1193) genom försäljning i enlighet med vad som föreskrivs i bestämmelsen.

Stiftaren har alltså inte avsett att verket (inklusive konsten) ska få göras tillgänglig för en bred allmänhet, utan man måste vara andligt kunskapssökande *eller* bidra till verkets framtida mission, som en andlig uppdragsgivare haft. Personer ska vara positivt inställda till ändamålet och inte missbruka det. Begreppen andligt sökande, verkets mission och den andliga uppdragsgivaren har inte förklarats närmare i stiftelseförordnandet.

Länsstyrelsen bedömer att destinatärskretsen förvisso är bestämd, men oklar och i vissa delar svårbegriplig/närmast obegriplig. §4 första meningen kan, enligt Länsstyrelsens mening, tolkas separat. *Verket och konsten ska visas för den som söker andlig kunskap*. Det kan inte uteslutas att stiftaren har avsett den som vill se konsten, man får beakta att konsten är abstrakt och modern. Vid tiden för stiftelsens bildande verkade stiftaren inte tro att Hilma af Klints konst skulle finna gillande hos den breda allmänheten. För den som idag är konstintresserad, och i synnerhet den som är intresserad av modern konst, är det en naturlig del i upplevelsen av ett konstverk att ta in det både med öga och sinne, låt oss säga en typ av själslig, andlig kommunikation.

Länsstyrelsen finner att det framför allt är följande skrivning som är svårbegriplig ...”*eller som kan bidraga till att verket i framtiden kommer att fylla den mission., som Hilma af' Klints andlige uppdragsgivare avsett med detsamma..*”. Stiftelseförordnandet saknar definition av begreppet mission och vem den andliga uppdragsgivaren är, och vad denne ska ha avsett.

Länsstyrelsen bedömer att destinatärskretsen inte är en utan två grupper destinatärer. Verket får visas för båda dessa grupper, men behöver inte visas för båda grupperna.

- den som söker andlig kunskap eller
- den som kan bidraga till att verket i framtiden kommer att fylla den mission, som Hilma af' Klints andlige uppdragsgivare avsett.

För båda grupperna gäller följande mening. ”...*verket endast göres tillgängligt för sådana personer, som har en till stiftelsens ändamål sympatisk inställning och i fråga om vilken missbruk kan uteslutas.*”

Länsstyrelsen tolkar detta som att stiftaren varit i någon mån orolig vid stiftartillfället att konsten skulle missförstås på något sätt och att den t.o.m. skulle kunna missbrukas. Det kan ha sin grund i konstnärens egen uppfattning att verket var före sin tid – varför hon föreskrev i sitt testamente att konsten och anteckningarna inte fick visas före 20 år efter hennes bortgång. Denna konstnärliga uppfattning kan ha präglat hennes anhörige - stiftaren att omgärda destinatärskretsen med skrivningarna i §4.

Det finns all anledning att utgå från att människor som besöker och betalar för moderna konstutställningar vid välrenommerade

konstinstitutioner, såsom Hilma af Klints konstutställningar, är just intresserade av hennes verk och konst (stiftelsens ändamål) och att de inte heller på något sätt skulle vara illvilliga eller missbruka den.

Sammantaget finner Länsstyrelsen att styrelsen genom utställningsverksamhet (visningskravet) där konstintresserade, och i synnerhet de som är intresserade av modern konst, ges möjlighet att se, uppleva och med alla sinnen tolka och känna Hilma af Klints konstverk uppfyller stiftelsens ändamål och kan anses ingå i destinatärskretsen. Styrelsens förvaltning i denna del bedöms följaktligen som ändamålsenlig och inte ändamålsfrämmande[5].

Samma resonemang kan antas för de som är intresserade av de andra delarna i hennes verk och som vill forska om konsthistoria eller om konstnären och människan Hilma af Klint.

Även Länsstyrelsen bedömer att Hilma af Klints Verk består av de fysiska objekten, inget annat.

Kartotek

I 5§ tredje stycket i stadgarna stadgas att det över sålda föremål ska föras ett kartotek[6].

Länsstyrelsen bedömer inte att den förteckning som stiftelseförordnandet hänvisar till (Sundströms förteckning) kan godtas som ett register över sålda föremål, vilket styrelsen har anfört.

Det ligger i sakens natur att ett register ska föras löpande. Ett register med sålda föremål behöver alltså upprättas av styrelsen. Kartoteket ska underhållas löpande för de fall konst eller andra föremål säljs.

Avtal

David Zwirner Gallery, New York

Styrelsen uppger att något avtal med galleriet inte har ingåtts och att det heller inte är något som styrelsen avser att göra för närvarande.

[5] Katarina Olsson, Näringsdrivande stiftelser, sid 368
[6] Synonym för kartotek är exempelvis kortregister, register, katalog.

Länsstyrelsen vill ändå i sammanhanget påpeka vikten av att §5 andra stycket stadgarna respekteras om konst ska säljas. Varje beslut ska alltså tas i styrelsen och protokollföras och det ska finnas en konstnärlig och ekonomisk utredning för varje enskild försäljning, som ska vara bilaga till styrelseprotokollet.

Stiftelsens primära ändamål innebär att Stiftelsen, skall ha till föremål för sin verksamhet att tillvarataga och förvalta Hilma af Klints efterlämnade verk. En försäljning av konst enligt § 5 i stadgarna får endast ske i syfte att inbringa medel för att underlätta omhändertagandet och vården av verket. Styrelsen bör i möjligaste mån undvika försäljning och i stället sträva efter att alla delar av verket hålls samlade. Åtgärder för att om möjligt minska kostnader för arvoden, löner, administration och övriga förvaltningskostnader måste under alla omständigheter föregå en sådan försäljning.

En naturlig del i avtal om försäljningen i fråga är också att styrelsen följer upp avtalet och att jävsreglerna i 2 kap. 14 § Stiftelselag respekteras. Det är styrelsen som företräder stiftelsen och som tecknar stiftelsens namn och firma på avtal och andra rättshandlingar (2 kap. 16§ Stiftelselag). Följande uppgift om firmateckning i stiftelsen är registrerade i stiftelseregistret. Firman tecknas av två styrelseledamöter i förening". Någon annan person har inte fått det bemyndigandet.

Bokförlaget Stolpe AB

Avtal och tilläggsavtal har ingåtts och gäller rätt att få tillgång till verket för att fotografera och ge ut bilder i en catalogue raisonné[7], både i tryckt och digital form. Vidare har licensavtal ingåtts om att trycka affischer och vykort i samband med ref cataloque raisonné. Länsstyrelsen konstaterar att stiftelsen inte har upphovsrätt till verket. [8]

Den här typen av avtal, som både styrelsen och Länsstyrelsen har bedömt inte är en del av ändamålsuppfyllelsen, ska ske på affärsmässiga grunder och ska ingås på marknadsmässiga villkor. Även om avtalen inte är en del av ändamålsuppfyllelsen kan de vara försvarbara, om villkoren i avtalen kan bedömas som marknadsmässiga.

[7] En catalogue raisonné är en heltäckande, kritisk skildring av ett konstnärskap med en förteckning av samtliga kända verk av konstnären eller en underkategori av dem. Katalogerna är antingen digitala eller tryckta och vanligen framtagna av en erkänd expert på konstnären, till exempel en berömd forskare, en grupp av forskare eller en konstnärs stiftelse.
[8] 1 kap. 1§ och 4 kap. 43 § Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

Särskilt om NFT (non Fungible Token)

Av donationsbrev den 5 juni 2023 framgår att 1,2 miljoner kronor utgör bruttointäkten för en försåld NFT. Genom avtal (tilläggsavtal den 7 oktober 2022) har styrelsen gett Bokförlaget Stolpe tillgång till verket för fotografering och digital exploatering och genom det tillgängliggörandet har en tillgång skapats som styrelsen underlåtit att tillgodogöra stiftelsen genom en ersättning i avtalsform. Länsstyrelsen finner det anmärkningsvärt att avtalet saknar förbehåll om att stiftelsen ska få del av intäkterna eller annan ekonomisk ersättning. Att stiftelsen tagit emot en gåva saknar betydelse när det gäller bristerna i avtalet.

Styrelsen anger att avtalet inte medfört några kostnader för stiftelsen (styrelsens yttrande, bilaga A.7, sid 41.) Det går dock inte att utesluta att Ulf Wagners och Jessika Höglunds arbete och debitering inte har innehållit arbete förknippat med tillgängliggörandet av verket för skapandet av NFT (indirekta kostnader).

Det finns uppgifter från styrelsens ordförande om att det har förekommit jäv tidigare vid avtalen (ordförandens inlaga till tingsrätten den 1 september 2025, vårt ärende handlingskort 121, sid 27 ff). Det ska även ha förekommit beslutsavvikelse i förhållande till faktiskt avtal.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget påpeka att styrelsen ska fatta alla beslut och protokollföra dem. Styrelsen ska även följa upp avtal och att jävsreglerna i 2 kap. 14 § Stiftelselag respekteras.

Det är styrelsen som företräder stiftelsen och som tecknar stiftelsens namn och firma på avtal och andra rättshandlingar (2 kap. 16§ Stiftelselag. Följande uppgift om firmateckning i stiftelsen är registrerade i stiftelseregistret. ”Firman tecknas av två styrelseledamöter i förening”. Någon annan person har inte fått det bemyndigandet.

Länsstyrelsen konstaterar att avtalet med Stolpe AB gällande förläggande, produktion, utgivande, marknadsförande och distribution av catalogue raissonné i tryckt form från den 31 mars 2019 är undertecknad av stiftelsens dåvarande ordförande, som enligt stiftelseregistret hade rätt att ensam teckna stiftelsens namn och firma. Tilläggsavtalen gällande digitala versioner (VR, AR och NFT-versioner av verket) per den 9 juli 2021 och 7 oktober 2022 är undertecknade av Jessika Höglund. Styrelsen har vid styrelsemöte

den 1 juni 2021 (se protokoll § 10) bemyndigat henne att träffa tilläggsavtal med Bokförlaget Stolpe om att utge Catalogue raisonné i samarbete med Daniel Birnbaum genomföra en VR-version av valfria delar av Hilma af Klints verk. Hon får anses haft fullmakt specifikt för att ingå och underteckna tilläggsavtalen.

Licensavtalen om produktion av affischer och vykort den 28 januari 2021 och den 14 oktober 2022 med Stolpe AB, har Jessika Höglund undertecknat. Av Ulf Wagnes redogörelse dat 9 juni 2023 [9]framgår att det skulle vara en praxis i stiftelsen att bildrättigheter inte skulle behöva beslutas av styrelsen, utan att det ingår i Jessika Höglunds uppdrag. Länsstyrelsen får här uttala att en delegation utfärdad av styrelsen ska vara skriftlig och tydlig för att den ska accepteras.

Länsstyrelsen råder styrelsen att utarbeta en jävsrutin, då ställföreträdarjäv har införts i Stiftelselag sedan 1 januari 2025. Styrelsen och envar styrelseledamot ska löpande se till att den tillämpas. Jävsrutinen ska fastställas vid styrelsemöte.

Länsstyrelsen råder även styrelsen att analysera behovet och lämpligheten av, fullmakter och delegationer i förhållande till stiftelsens behov inom ramen för ändamålet och styrelsens ansvar.

Styrelsens ordförande menar att Stolpe AB skulle begå varumärkesintrång mot stiftelsen. Det är en tvist som Patent- och marknadsdomstolen hanterar efter en ev. stämning från styrelsens sida.

Konsultavtal med Ulf Wagner

Styrelsen har tecknat konsultavtal med styrelseledamoten Ulf Wagner. Konsultbolaget i avtalet är Wagners enskilda firma.

Länsstyrelsen uttalar att Wagner inte får ta emot styrelsearvode för arbete som han rapporterar inom ramen för konsultavtalet och det ”löpande arbete” eller av styrelsen utförda anvisade arbetsuppgifter som där avses.

Det åligger styrelsen att pröva att det arbete som Wagner rapporterar enligt sitt avtal ska bedömas som avtalade. Översättning av verket kan t.ex. inte bedömas som löpande arbete, utan kräver styrelsens anvisning (beställning eller avrop) (avtalspunkt 2). Då

[9] Länsstyrelsens ärende med dnr 53894-2023 hk 22

ersättning utgår för 55 timmar/månad med ett fast belopp, får inte den totala ersättningssumman överskridas.

Avtalet skrevs under av Jessika Höglund för stiftelsens räkning den 9 december 2021. Jessika Höglund hade getts fullmakt av styrelsen att teckna avtalet med styrelseledamoten Ulf Wagner (protokoll 8 december 2021). Länsstyrelsen bedömer fullmakten till den anställde Jessika Höglund att teckna sin överordnades tjänsteavtal som olämpligt och inte en god stiftelseförvaltning.

Avtalet reglerar att löpande förvaltning ska utföras av Ulf Wagner. Begreppet löpande förvaltning är inte något begrepp som återfinns inom stiftelserätten. Det är styrelsen som ska förvalta tillgångarna och besluta om ändamålet, ansvar kan inte delegeras.

Museum

Med den tolkning som styrelsen gör och som även Länsstyrelsen finner riktig och godtagbar, kan en permanent visning av Hilma af Klints Verk i stiftelsens namn godtas inom ramen för ändamålsuppfyllelsen. Avtal i samband med att lokaler anskaffas till utställning/museum i stiftelsens namn ska vara till gagn för stiftelsens ändamålsuppfyllelse och jävsbestämmelsen i 2 kap. 14§ ska respekteras.

Ett museum får inte innebära att verket (§1 i stiftelseförordnandet) skingras, utan primärändamålet ska naturligtvis prioriteras.

Länsstyrelsen anser att styrelsen ska undvika försäljning av verk för att t.ex. bekosta ett museum och i stället sträva efter att alla delar av verket hålls samlade. Åtgärder för att om möjligt minska kostnader för arvoden, löner, administration och övriga förvaltningskostnader måste under alla omständigheter föregå en sådan försäljning.

Länsstyrelsen kan komma att granska eventuella framtida planer på att inrättande av ett museum utifrån ändamålsenlighet, tillgänglighet för destinatärerna och jävsbestämmelserna bl.a.

Stiftelsens näringsverksamhet är idag registrerad som utlåning av konstverk till utställningar och museer. Styrelsen är skyldig att genast anmäla ändring av näringsverksamhetens art (10 kap. 7 § Stiftelselag).

Anna Casells konst

De frågor som Länsstyrelsen har ställt, har besvarats. Äganderätten är en fråga för allmän domstol och lämnas här utan vidare kommentarer.

Årsredovisningen räkenskapsåret 2023

Begärda specifikationer har ingivits.

Ordningsfrågor

Styrelsemöten

Det är styrelsens ordförande som är skyldig att kalla till styrelsemöte när en styrelseledamot så begär (tvingande bestämmelse i 2 kap. 11§ Stiftelselag). Uppgiften att kalla till styrelsemöte ska skötas så att konflikter inom styrelsen kan undvikas. Har flera styrelseledamöter i förväg angett skäl till frånvaro, såsom sjukdom, resa, arbetsbelastning, eller liknande, ska det kunna respekteras och kallelse till nytt styrelsemöte kunna iordningsställas i samförstånd med övriga styrelseledamöter. Länsstyrelsen finner inte att alla styrelseledamöter obstruerat i detta fall[10], utan att det har legat ett ansvar på samtliga ledamöter, inklusive ordföranden, att i samförstånd sätta ut ett datum som de flesta kan delta vid. Om sedan frånvaro ändå måste noteras vid styrelsemötet p.g.a. sjukdom eller annan oförutsedd frånvaro, krävs endast beslutsför styrelse för att beslut ska kunna fattas.

Länsstyrelsen utgår från att tid för styrelsemöten i framtiden kan hållas i samförstånd och att kallelse till möte endast är en administrativ åtgärd från ordförandens sida.

Länsstyrelsen utgår från att samtliga styrelseledamöter involveras i arbetet, får del av relevant information och får möjlighet att förbereda sig.

VD och andra företrädare

Stiftelselagen innehåller inte några bestämmelser om verkställande direktör. Om en stiftelse håller sig med verkställande direktör,

[10] Kallelsen till styrelsemöte den 7 maj 2025

grundar denne sin behörighet inte - som är fallet beträffande t.ex. verkställande direktören i ett aktiebolag - på lag utan på avtal[11].

Styrelsen kan ge någon eller några personer rätt att företräda stiftelsen och teckna dess namn och firma, antingen ensam eller i förening. Särskilt utsedd företrädare med stöd av 2 kap. 16§ Stiftelselag kan utses av styrelsen, eller så kan fullmakt eller delegation utfärdas för en person med ett särskilt uppdrag, som styrelsen har beslutat. Fullmakt eller delegation ska upprättas i skriftlig form och undertecknas av behörig företrädare för stiftelsen. Styrelseledamöterna ska göras observanta på att ansvar inte kan delegeras (se 5 kap. Stiftelselag om skadeståndsansvar).

Styrelsearvode

Då stiftelseförordnandet saknar någon bestämmelse som förbjuder arvode, gäller 2 kap. 15 § Stiftelselag. Den innebär att en styrelseledamot har rätt till skäligt arvode. Beslut om arvode får fattas av styrelsen. Beslut om arvode medför följaktligen inte jäv. Någon skyldighet att ta arvode finns däremot inte. Om styrelsen uppdragit åt någon att utföra arbete för stiftelsens räkning, ska arvode sättas i förhållande till detta. En styrelseledamot får inte tilldelas både arvode och lön/annan ersättning för samma arbete.

Arvode får fastställas med hänsyn till hur kvalificerat uppdraget är, tidsåtgång, antal styrelsemöten, om det framstår som försvarligt med hänsyn till stiftelsens ändamål och förmögenhetsförhållanden[12].

Länsstyrelsen kan komma att följa upp styrelsens arbete i annat sammanhang.

Med detta granskningsmeddelande avskrivs ärendet.

Beslutande

Granskningsmeddelandet har upprättats av jurist Annika Oldenburg. Jurist Erik Norberg och ekonom Emma Kasiga har deltagit i handläggningen av ärendet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

[11] Prop 1993/93:9, sid 134
[12] Jfr Prop. 1993/94:9, sid 132

Kopia till

Erik af Klint, Furusundsgatan 3, 115 37 Stockholm
Daniel Laurén, Östermalmsg 68E, lgh 1001, 114 50 Stockholm
Juhani Selvani, Trön 1, 646 62 Gnesta